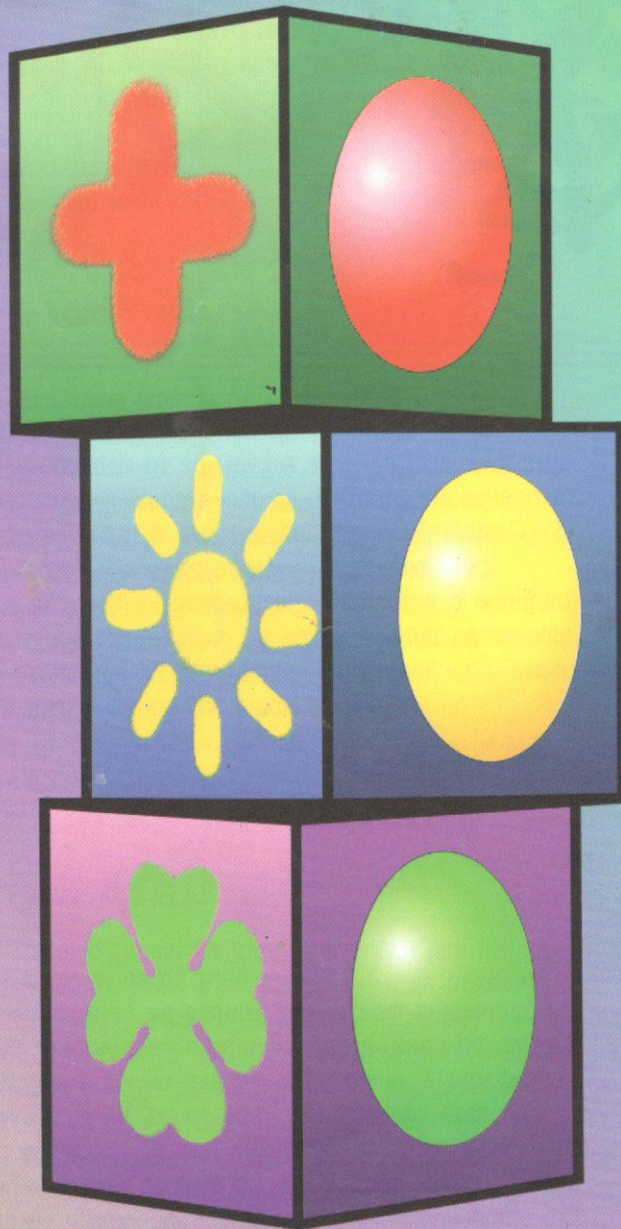


ДА ЗАПАЗИМ ДЕЦАТА НА ПЪТЯ!

Всяка година от пътни злополуки загиват и остават инвалиди за цял живот много деца. Кой трябва да даде на детето първите уроци за движението, постепенно да го приучва към възприемане на рисковете в заобикалящата среда и към начините за предпазване от опасностите в нея? Естествено, най-заинтересовани да се нагърбят с такава дългосрочна задача, са родителите.



ПЪРВИТЕ СЕДЕМ ГОДИНИ



Между 1 и 2 години повечето малчугани ходят свободно. Искаме или не – вече не можем да ги изолираме от движението. Времето за запознаване с пътя е дошло. От най-голямо значение за малкото човече е силата на примера, а мама и татко са образец. И децата започват да подражават. А кратките разходки навън са прекрасна възможност да разговаряме с детето за опасностите на пътя, за грижите, които всеки човек е длъжен да полага, за да се пази от автомобила. И за това колко са важни уменията, познанията, дисциплината. Естествената среда прави обясненията на сложните неща най-точни и отлично ги съчетава с практиката.

РАЗБИРАТ ЛИ НИ ВИНАГИ ДЕЦАТА НИ?

При опит да се наложи защитно поведение само със заповедна фраза, без усилие да се анализира евентуалната ситуация от начало до край, детето изпада в недоумение. "Преминавай единствено, ако светофарът е зелен!". Да, но ако смяната на светлината завари малкото по средата на улицата? Знае ли то, че в никакъв случай не бива да спира внезапно, нито да се втурва назад? И наясно ли сме ние, че по силата на своята абсолютна, конкретна детска логика, ще направи точно това. Ето защо, нужно е с въпроси и забележки да проверяваме и контролираме усвоеното от децата. Задължително навън, на пътя.

ЛЯВО И ДЯСНО

Безпогрешното различаване на посоките “ляво” и “дясно” от малките е възможно едва около десетата година. А още по-голямо усилие им е нужно да определят дясната и лявата страна на улицата, по която вървят. Ето защо, в началото не бива да говорим за посоките с тези понятия. Нека ги заменим с думата “правилно”. И то на конкретното кръстовище, което използваме за обяснения. Например, “...най-правилният път към магазина е от страната на градинката”. Или “...ако пресичаме улицата, първо трябва да погледнем дали не идват коли от страната, дето живее Мими, а след това и от другата страна”. Разбира се, примерът трябва да се даде и за отсрещна, където ориентирите са обърнати.

САМОСТОЯТЕЛНОСТ, НО ПОД КОНТРОЛ

Детето ни е в предучилищна възраст. Вече можем от време на време да му възлагаме да взема решения самостоятелно, да го оставяме понякога да пресича улицата само. Разбира се, под зоркото ни око, под наш контрол и за наша отговорност. Мястото определяме, в зависимост от “зрелостта” на малкото, от интензивността на движението и сигурността на пътните знаци и маркировката. Добре е това да стане на кръстовище, където има пешеходна пътека или светофар. Сега е време да говорим за безопасното разстояние между човека и автомобила на пътя. За това, че никога една кола не може да “закове” изведнъж на място, а за да спре са й нужни както време, така и достатъчно дължина от пътя. Детето ни вече трябва да познава и няколко знака, отнасящи се за пешеходците. Да знае значението им в евентуални конкретни ситуации и във връзка с мястото, където са поставени.

СИГУРЕН ПЪТ КЪМ УЧИЛИЩЕ

И ето – нашият малчуган вече е първокласник. От утре, той всеки ден ще изминава по два пъти пътя до училището. Нека отделим време и да обходим кварталните улици. Може би ще открием малко по-обиколен, но за сметка на това – значително по-безопасен път до школото. Да хванем детето за ръка и заедно да извървим този път! Хубаво е, вечерта у дома да “начертаем” с картинки маршрута. После, поне няколко дни поред, отново да извървим пътя към училище и обратно. След това идва ред на контрола. Пускаме детето само и без да знае вървим след него, за да наблюдаваме. Вечерта обсъждаме грешките, с обяснението, че познат или съсед го е видял как се държи на улицата. Така постепенно, убедено че някой го следи зорко отстрани, детето добива навика да внимава по пътя към училището.